

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002206 / HARRIKUJA

Kaupunkisuunnittelu / VKA, NKO

MUISTUTUKSET JA VASTINEET
6.5.2019

Harrikuja -asemakaavamuutosehdotus nro 002206 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **31.1. - 28.2.2019.**

Tänä aikana jätettiin **yksi (1 kpl) muistutus.**

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
NRO 1 Suomen luonnonsuojeluliitto	Selostuksen mukaan luontoselvityksiä ei ole tehty A-korttelien alueelta. Niitä esitetään tehtäväksi. Samoin esitetään poistettavaksi korttelivarauksia asemakaavan muutosehdotuksesta. Esitetään myös lisättäväksi virkistysalueelle kaavamääräys, jossa edellytetään puuston mahdollisimman luonnontilaista kehitystä.	Selostukseen on lisätty puuttuvat tiedot vuosina 2002 ja 2010 tehdystä kasvillisuusselvityksistä. Selostusta on myös täydennetty. Virkistysalueen kehittämistä koskeva kaavamääräys on lisätty virkistysalueen kaavamääräykseen Vihertehokkuuden määräys asuntorakentamisen kortteleille.

NRO 1**Suomen luonnonsuojeluliitto****Muistutus:****Asia: Muistutus Harrikujan asemakaavaehdotuksesta (002206)**

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys on tutustunut kaavaehdotukseen ja antaa siitä alla olevan muistutuksen. Muistutuksen teossa on hyödynnetty kaava-aineiston ohella yhdistyksen ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin luontoasiantuntijoiden (Kimmo Jääskeläinen, Keijo Savola) kaava-alueelle 26.2.2019 tekemää maastokatselmusta.

Kaava-alueen luontoarvoista

Kaavaselostuksen perusteella kaava-alueella ei ole tehty lainkaan luontoselvityksiä. Tätä voidaan kaava-alueen metsäinen luonne huomioiden pitää huonosti harkittuna kaavan laillisuuden kannalta.

Luontojärjestöjen luontoasiantuntijoiden 26.2.2019 tekemällä maastokatselmuksella kaava-alueelta paikallistui merkittävä keskittymä puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisia varttuneita ja vanhoja kangas-, korpi- ja kalliometsiä. Ilmakuvatarkastelun perusteella vastaavat, puustoltaan varttuneisiin ja vanhoihin painottuvat metsät jatkunevat kaava-alueen itäpuolelle sekä vähäisemmässä määrin länsi-, pohjois- ja koillispuolelle. Kaava-alueella ja sen ympäristössä on mahdollisesti säilynyt sen verran laaja luonnontilaisen kaltaisten metsien keskittymä, että sen merkitys saattaa lähetä jopa maakunnallista tasoa.

Lumitilanteen takia kaava-alueen metsien lahopuumäärää ei ollut mahdollista luotettavasti arvioida,

mutta puuston luonnontilan asteen, pystylahopuun sekä lumipeitteen päälle näkyvän järeämmän maalahopuun määrä ylitti useilla metsikkökuvioilla METSO II-luokan kriteerinä pidetyn 5 kuutiometriä/ha.

Ainakin osalla alueen metsistä (varsinkin varaus A86006 sekä sen eteläpuolinen osin korpinen metsä) on myös potentiaalia toimia erityisesti suojeltavan lahokaviosammalen (*Buxbaumia viridis*) sekä muiden vaateaiiden lahoppulajien elinympäristönä.

Kaavaselostuksen aineistojen perusteella alueella ei ole tehty lainkaan luontoselvityksiä. Se, että Vantaan edelleen monelta osin epäkattava luontotietojärjestelmä ei ole tunnistanut kaava-alueelta luontoarvoja, ei riitä lailliseksi perusteeksi jättää luontoselvityksiä tekemättä. Nähdäksemme kaavan vieminen hyväksymiskäsittelyyn ilman osallisten käytössä ja nähtävillä olevia luontoselvityksiä on selvästi maankäyttö ja -rakennuslain 9 §:n vastainen.

Esitämme, että kaupunki teettää kaava-alueella ja sen vaikutuspiirissä olevissa lähimetsissä asiallisen pohjaluontoselvityksen, joka sisältää ainakin seuraavat selvittävät asiat: mahdolliset uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit (kattaen vesi-, metsä- ja luonnonsuojelulain kohteet), luokkien I, II ja III METSO-elinympäristöt (Syrjänen ym. 2016) sekä lahokaviosammalen mahdollisen esiintymisen.

Esitetyistä rakentamisvarauksista

Kaavaehdotuksessa esitetään pientalorakentamista useille metsikkökuvioille, joilla on selviä luontoarvoja itsessään sekä varsinkin kokonaisuuden osana.

Erityisen haitallinen on Sumpukujan eteläpuolelle esitetty aluevaraus A86006, jonka alle jää puustoltaan luonnontilaisen kaltaisia ja melko lahoppuustoisia vanhoja sekametsiä (kuvat 1 ja 2).

Karppitien eteläpuolinen A86026 sisältää puustoltaan luonnontilaisen kaltaista varttunutta kalliometsää sekä tämän ja tien välisen vanhaa havusekametsää kasvavan, niin ikään puustorakenteeltaan luonnontilaisen kangasmetsän. Lumen päälle näkyvää lahoppuuta havaittiin maastokäynnillä jonkin verran, mutta määrä on selvästi alhaisempi kuin edellisellä A-alueella.

Hyvää METSO II-luokan puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista vanhaa havusekametsää (kuva 3) löytyy myös kaava-alueen pohjoisimman A-varauksen alueelta (A86028). Aluevarauksen koillisosa on puustoltaan luonnontilaisen kaltaista kalliometsää ja kallioista kuivahkoa kangasta, joka jatkuu vastaavana arvobiotooppina myös kaava-alueen ulkopuolelle.

Esitetyistä A-varauksista vähiten haitallinen luontoarvojen kannalta on A86044, jonka alueella kasvaa vanhojen ylispuumäntyjen ja -koivujen alle luontaisesti kehittynyttä nuorta sekapuustoa. Puuston luontaisesta rakenteesta huolimatta metsikkö ei ole luontoarvojen kannalta yhtä merkittävä kuin varttunutta ja vanhaa valtapuustoa kasvavat muut alueen metsät.

YSAA-aluevaraus kohdentuu osin reheväpohjaiseen (oletettavasti eteläosa lehtoa) varttuneeseen sekametsään, joka pohjoisempaan muuttuu vanhapuustoiseksi lehtomaisen kankaan kuusikoksi. Metsässä on jonkin verran lahoppuuta ja alueen useat varttuneet haavat ja järeät kuuset tekevät siitä potentiaalisesti liito-oravalle soveliaan.

Esitämme, että alueen luonnontilaisen kaltaiset varttuneet ja vanhat metsät vähintäänkin rajataan asuinrakentamisen ulkopuolelle. Tämä tarkoittaa siis seuraavien asuinrakennusten korttelivarausten poistamista: A86006, A86026 ja A86028.

Virkistysalueesta

Osa kaava-alueesta on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi. Merkittävä osa näistä alueista sisältää luontojärjestöjen maastokäynnin perusteella metsiä, joilla on puuston luonnontilan asteeseen, korpisuuteen sekä lahoppuustoisuuteen liittyviä luontoarvoja. Lähivirkistysalueen aluevaraukselle ei kuitenkaan ole esitetty minkään asteista kaavamääräystä. **Esitämme, että lähivirkistysalueeksi esitettävälle metsille annetaan kaavamääräys, jossa edellytetään puuston mahdollisimman luonnontilaista kehitystä pois lukien teiden ja asuinrakennusten reunavyöhykkeet.**

KUVAT (kolme kpl)

Kuva 1. Luonnontilaisen kaltaista ja kohtalaisen lahoppuustoista, METSO II-luokan vanhahkoa sekametsää kaavavarauksen A86006 alueella.

Kuva 2. Vaateliaan lajiston kannalta hyvin potentiaalinen kuusimaapuu Sumpputien eteläpuolisen A86006 alueella.

Kuva 3. Luonnontilaisen kaltaista vanhaa sekametsää kaava-alueen pohjoisosan XX alueella.

Vastine:

Koko Vantaan strategia perustuu nykyisten alueiden täydentämiseen ja kasvuun sisäänpäin. Nikinmäen alueen asemakaavoitus tukeutuu Vantaan yleiskaavaan 2007 ja on myös valmisteilla olevan yleiskaavaluonnoksen mukainen. Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta ja yleiskaavassa pientalovaltaista aluetta A3, tiivistä ja matalaa asumisen aluetta A2 ja virkistysaluetta VL.

Yleiskaavan mukaista virkistysaluetta ei tässä asemakaavan muutosehdotuksessa muuteta asumiselle lainkaan. Jo rakennetun Pohjoisen Nikinmäentien länsipuolelle kortteliin A 86044 osoitettu yleiskaavan mukainen asumisen aluetta ei esitetä yleiskaavan mahdollistamassa laajuudessa, koska virkistysalueen ja poikittaisten virkistysyhteyksien tarve on katsottu tässä tärkeämmäksi.

Samaa, nimenomaan virkistysalueen maksimoivaa periaatetta toteutettiin huomattavasti laajemmin jo edellisessä asemakaavassa Keski-Nikinmäki 2 860800 (KV 26.8.2013), jossa nykyisen Karppipuiston soistuvaa lahoppuualuetta ei osoitettu yleiskaavan mukaisesti asumiseen vaan muutettiin virkistysalueeksi. Tämä rajausta oli osittain 2000-luvun alussa tehtyjen selvitysten ansiota. Vuonna 2002 on selvitetty Pohjois-Nikinmäen kasvillisuus (Vantaan ympäristökeskus, Anna Ojala) sekä vuonna 2008 Keski-Nikinmäen kasvillisuus (Vantaan ympäristökeskus 2009, Anna Haukka). Virkistysalueen osuus on siten Nikinmäen asemakaavoitetuilla alueilla huomattavasti laajempi kuin yleiskaavat olisivat mahdollistaneet.

Vaikka maininta kasvillisuusselvityksistä on jäänyt pois kaavaselostuksesta, ovat selvitykset kuitenkin olleet kansalaisten käytettävissä. Kaupunki katsoo, että prosessi on ollut maankäyttö- ja rakennuslain 9§:n mukainen.

Muistuttajan poistettavaksi esittämät korttelialueet A 86006, A 860028 ja A 86026 ovat voimassaolevassa asemakaavassa kortteleita AOR 86006, AKR 86028 ja AKR 86026 ja ne sijaitsevat täysin nykyisen taajamarakenteen sisällä hyödyntäen jo rakennettua katuverkostoa ja muuta infraa. Kortteli 86026 sijaitsee kahden jo rakennetun kadun välissä ja muutkin kaksi korttelia rajautuvat jo

rakennettuun katualueeseen. Asuinkortteleiden poistaminen kaavaehdotuksesta olisi yhdyskuntatalouden ja kaupungin tavoitteiden näkökulmasta erittäin kannattamatonta. Alueiden muuttaminen pois asumiskäytöstä edellyttäisi uutta asemakaavamuutosta.

Muistuttajan esittämien asuinkortteleiden jättäminen pois asemakaavamuutoksesta tarkoittaisi myös, että korttelit AOR86006, AKR 86028 ja AKR 86026 jäisivät ajantasaiseen asemakaavaan voimaan. Toteutuessaan asumiseen varattu alue olisi niiden osalta laajempi kuin nyt esitetty asemakaavamuutosehdotus.

Kumoutuvassa ajantasakaavassa asumiseen osoitettu AKR-kortteli 86026 käsittää myös Karppitien päässä sijaitsevan hienon silokalliomuodostelman, joka on nyt tässä muutosehdotuksessa muutettu osaksi Karppipuistoa. Mikäli ajantasainen kaava jäisi voimaan, tämä viheralueen laajennus menetettäisiin.

Asemakaavan muutosehdotus täydentää Pohjois-Nikinmäen aluetta niin, että alueelle jo rakennetusta infrastruktuurista saadaan hyötyä ja toisaalta huomattavan laajat yhtenäiset virkistysalueet ja rakentamattomaksi tarkoitetut kohdat voivat aidosti säilyä. Verrattuna ajantasaiseen asemakaavaan virkistysalueen määrä pysyy lähes samana.

Pääosa soistuvasta kosteasta alueesta, jossa lahoppua on eniten, on jo ajantasaisessa asemakaavassa virkistysaluetta ja jää edelleen sellaiseksi. Kumoutuviin AKR-kortteleihin nähden kaavamuutosehdotus ei merkittävästi heikennä mahdollisen lahokaviosammalen elinolosuhteita. Liito-oravia ei tiedetä havaitun Itä-Vantaan alueella.

Tarkistukset:

Asemakaavaselostuksen kohtaa vaikutuksista luonnonympäristöön on täydennetty. Asemakaavaselostukseen on lisätty tiedot tehdyistä kasvillisuusselvityksistä.

Asemakaavamääräyksiin on lisätty virkistysalueelle määräys olevan luonnontilaisen puuston huomioimisesta aluetta kehitettäessä ja asuinrakennusten kortteleihin määräys vihertehokkuuden toteutumisesta.